

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA – GEOGRAFIA

Podstawa prawna

Przedmiotowe zasady oceniania zgodne są z :

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. 2019 poz. 373)
- zasadami oceniania wewnątrzszkolnego zawartymi w Statucie Szkoły (Rozdział XI)
- Podstawą programową kształcenia ogólnego (Dz.U. 2017 poz. 356)
- Programem nauczania geografii.

Do celów oceniania uczniów w edukacji geograficznej należą :

1. Wspieranie, poprzez

- motywowanie uczniów do lepszej nauki i pracy nad sobą,
- stymulowanie i mobilizowanie uczniów do myślenia o swojej przyszłości oraz do podejmowania starań podnoszących jakość edukacji geograficznej,
- stworzenie uczniom okazji i szansy osiągnięcia sukcesów edukacyjnych w zakresie geografii oraz dowartościowanie ich,
- pomoc uczniom w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju,
- różnicowanie, wyróżnianie i nagradzanie uczniów.

2. Prognozowanie, poprzez

- zdobywanie informacji o efektywności nauczania geografii i pracy nauczyciela,
- przewidywanie przyszłych osiągnięć ucznia, wykrywanie potencjalnych umiejętności.

3. Diagnoza, poprzez

- poinformowanie uczniów o poziomie ich osiągnięć edukacyjnych i postępów w nauce,
- zdiagnozowanie potrzeb edukacyjnych uczniów, tj. określenie ich zainteresowań poznawczych i potrzeb w zakresie uczenia się geografii oraz przyczyn trudności w uczeniu się tego przedmiotu,
- określenie stopnia osiągnięcia standardów wymagań,
- dostarczenie rodzicom i opiekunom uczniów oraz nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach uczniów.

4. Ewaluacja, poprzez

- uzyskiwanie informacji o jakości i poziomie osiągnięć oraz pracy edukacyjnej uczniów,
- umożliwienie doskonalenia organizacji i metod pracy edukacyjnej.

Cele kształcenia – wymagania ogólne

1. Wiedza geograficzna.

- Opanowanie podstawowego słownictwa geograficznego w celu opisywania oraz wyjaśniania występujących w środowisku geograficznym zjawisk i zachodzących w nim procesów.
- Poznanie wybranych krajobrazów Polski i świata, ich głównych cech i składników.
- Poznanie głównych cech środowiska geograficznego Polski, własnego regionu oraz najbliższego otoczenia – „małej ojczyzny”, a także wybranych krajów i regionów Europy oraz świata.
- Poznanie zróżnicowanych form działalności człowieka w środowisku, ich uwarunkowań i konsekwencji oraz dostrzeganie potrzeby racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody.
- Rozumienie zróżnicowania przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego świata.
- Identyfikowanie współzależności między elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz związków i zależności w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej i globalnej.
- Określanie prawidłowości w zakresie przestrzennego zróżnicowania warunków środowiska przyrodniczego oraz życia i różnych form działalności człowieka.
- Integrowanie wiedzy przyrodniczej z wiedzą społeczno-ekonomiczną i humanistyczną.

2. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.

- a. Prowadzenie obserwacji i pomiarów w terenie, analizowanie pozyskanych danych i formułowanie wniosków na ich podstawie.
- b. Korzystanie z planów, map, fotografii, rysunków, wykresów, diagramów, danych statystycznych, tekstów źródłowych oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.
- c. Interpretowanie map różnej treści.
- d. Określanie związków i zależności między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego, formułowanie twierdzenia o prawidłowościach, dokonywanie uogólnień.
- e. Ocenianie zjawisk i procesów społeczno-kulturowych oraz gospodarczych zachodzących w Polsce i w różnych regionach świata.
- f. Stawianie pytań, formułowanie hipotez oraz proponowanie rozwiązań problemów dotyczących środowiska geograficznego.
- g. Podejmowanie nowych wyzwań oraz racjonalnych działań prośrodowiskowych i społecznych.
- h. Rozwijanie umiejętności percepcji przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.
- i. Podejmowanie konstruktywnej współpracy i rozwijanie umiejętności komunikowania się z innymi.
- j. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w życiu codziennym.

3. Kształtowanie postaw.

- a. Rozpoznawanie swoich predyspozycji i talentów oraz rozwijanie pasji i zainteresowań geograficznych.
- b. Łączenie racjonalności naukowej z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości.
- c. Przyjmowanie postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania.
- d. Rozwijanie w sobie poczucia tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej.
- e. Kształtowanie poczucia dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej).
- f. Kształtowanie pozytywnych – emocjonalnych i duchowych – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią.
- g. Rozwijanie zdolności percepcji najbliższego otoczenia i miejsca rozumianego jako „oswojona” najbliższa przestrzeń, której nadaje pozytywne znaczenia.
- h. Rozwijanie postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno-kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski.
- i. Przelamywanie stereotypów i kształtowanie postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości.

Ocenianie, kryteria ocen – kontrakt z uczniem

1. Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania oraz sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
2. Każdy uczeń jest oceniany systematycznie, zgodnie z zasadami sprawiedliwości. Oceny są jawne, zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (prawnych opiekunów).

3. Postępy ucznia ocenia się w następujących kategoriach:
 - a) zachowań i postaw
 - b) umiejętności
 - c) wiadomości
4. Sprawdzanie stopnia spełnienia wymagań, uwzględnia m.in.:
 - a) w wypowiedzi ustnej: precyzję wypowiedzi, poprawność językową, poprawność merytoryczną, wyczerpanie zagadnienia, puentę wypowiedzi,
 - b) w sprawdzianach pisemnych: poprawność rozwiązania zadania, logiczność wypowiedzi, poprawność zastosowanej metody do rozwiązania zadania, zgodność odpowiedzi z poleceniem,
 - c) w trakcie zajęć terenowych: umiejętność sporządzania notatek, wykonania schematów, modeli, opracowań statystycznych, określenia relacji między elementami środowiska czy zebrania informacji,
 - d) w monografiach, portfolio, projektach czy innych wypowiedziach pisemnych: zgodność z tematem, logiczny układ pracy, poprawność językową i merytoryczną, przygotowanie bibliografii, estetykę pracy,
 - e) podczas pracy w grupie: m.in. podział pracy zgodny z potrzebami uczniów, sposoby podejmowania decyzji, współdziałanie w grupie, postawę podczas pracy, formę prezentacji wyników pracy.
5. Ocenie podlegają wszystkie formy aktywności ucznia tj: odpowiedzi ustne, prace klasowe, sprawdziany, prace domowe, aktywność ucznia w czasie zajęć lekcyjnych, przygotowanie do zajęć lekcyjnych, prace samodzielne ucznia, prace dodatkowe, działania ucznia na rzecz ochrony środowiska, udział w projektach.
6. Prace klasowe, kartkówki i odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
7. Prace klasowe są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem i podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiedzy.
8. Praca klasowa poprzedzona jest powtórzeniem materiału.
9. Uczeń może poprawić ocenę z pracy klasowej. Może ją poprawić poza zajęciami edukacyjnymi, w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
10. Przy poprawianiu prac klasowych kryteria ocen nie zmieniają się, a otrzymana ocena jest wpisywana do dziennika.
11. Uczeń ma prawo poprawiać tylko raz jedną pracę klasową.
12. Uczniowie po dłuższej i usprawiedliwionej nieobecności w szkole, mają obowiązek uzupełnienia zaległości oraz zaliczenie prac pisemnych, które w tym czasie się odbyły, w przeciągu 2 tygodni.
13. W przypadku jednodniowej nieobecności ucznia w dniu w którym odbywała się praca klasowa, uczeń jest zobowiązany napisać pracę w najbliższym terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
14. Ucieczka z zajęć edukacyjnych, w trakcie których przeprowadzane jest sprawdzenie wiadomości i umiejętności w formie pisemnej skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej.
15. Sprawdzone i ocenione prace klasowe uczeń otrzymuje do domu. Podpisaną przez rodzica (prawnego opiekuna) pracę klasową, uczeń jest zobowiązany zwrócić nauczycielowi w trakcie następnych zajęć edukacyjnych.
16. Krótkie sprawdziany obejmują materiał z trzech ostatnich lekcji
17. Krótkie sprawdziany nie muszą być zapowiedziane, a ocena uzyskana nie podlega poprawie.
18. Krótkie sprawdziany uczeń ma obowiązek wkleić do zeszytu przedmiotowego.
19. Nie ma możliwości poprawiania ocen na tydzień przez klasyfikacją półroczną i końcoworoczną.
20. Uczeń, którego absencja przekracza 50% na zajęciach w ciągu całego semestru, nie może być klasyfikowany z zajęć edukacyjnych – geografia
21. Uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez konsekwencji - 1 raz w półroczu.
Nieprzygotowanie nie dotyczy diagnoz, prac klasowych.

Oceny bieżące i klasyfikacyjne (roczne i półroczne) ustala się w stopniach wg następującej skali:

- 1) stopień celujący – 6
- 2) stopień bardzo dobry – 5
- 3) stopień dobry – 4
- 4) stopień dostateczny – 3
- 5) stopień dopuszczający – 2
- 6) stopień niedostateczny – 1

Przy ocenach bieżących dopuszcza się stosowanie znaku „+” i „-”

Oceny półroczne i roczne wystawiane są bez znaków „+” i „-”.

Z prac pisemnych uczniów otrzymuje ocenę wyrażoną stopniem zgodnie z poniższymi zasadami:

- * 0 - 33% maksymalnej liczby punktów lub maksymalnego zakresu wiedzy i umiejętności - ocena niedostateczna (1),
- * 34 - 50% maksymalnej liczby punktów lub maksymalnego zakresu wiedzy i umiejętności - ocena dopuszczająca (2),
- * 51 - 74% maksymalnej liczby punktów lub maksymalnego zakresu wiedzy i umiejętności - ocena dostateczna (3),
- * 75 - 90% maksymalnej liczby punktów lub maksymalnego zakresu wiedzy i umiejętności - ocena dobra (4),
- * 91-96% maksymalnej liczby punktów lub maksymalnego zakresu wiedzy i umiejętności - ocena bardzo dobra (5),
- * 97% - 100% ocena celująca(6)

Kryteria oceny wypowiedzi ustnych

- **ocena celująca** – wypowiedź ucznia jest bezbłędna, wiadomości przedstawia w sposób uporządkowany, możliwe potrafi przedstawić za pomocą rysunku, grafu, wykresu, schematu, itp., wiadomości które prezentuje znacznie wykraczają poza materiał objęty programem nauczania,
- **ocena bardzo dobra** – wypowiedź ucznia jest bezbłędna, wyczerpująca, wiadomości przedstawia w sposób uporządkowany, możliwe potrafi przedstawić za pomocą rysunku, grafu, wykresu, schematu, itp ,
- **ocena dobra** – odpowiedź niepełna, zdarzają się drobne potknięcia,
- **ocena dostateczna** – odpowiedź niepełna, z pomocniczymi pytaniami nauczyciela,
- **ocena dopuszczająca** – odpowiedź niespójna, chaotyczna, wskazująca na duże braki,
- **ocena niedostateczna** – uczeń nie podejmuje próby odpowiedzi na postawione zagadnienie.

Kryteria oceny prac domowych

Ocena:

- **celująca** – praca wykonana bezbłędnie, dokładnie, samodzielnie i wykraczająca poza program nauczania,
- **bardzo dobra** – praca wykonana bezbłędnie, wyczerpująco i samodzielnie,
- **dobra** – praca wykonana bezbłędnie lecz niepełna,
- **dostateczna** –praca wykonana błędnie i niesamodzielnie,
- **dopuszczająca** – pomimo błędnego wykonania uczeń podjął próbę rozwiązania,
- **niedostateczna** – brak pracy domowej, uczeń nie podjął próby rozwiązania danego problemu.

Ocenianie wspomagające:

a) plus "+" uczeń może otrzymać za:

* aktywność na lekcji,

* prace domowe o małym stopniu trudności, pracę w zespole na lekcji, przygotowanie materiałów wzbogacających proces lekcyjny,

* inne "krótkie" formy aktywności,

b) minus „-” uczeń może otrzymać za:

* brak pracy domowej (o małym zakresie treści, niewielkim stopniu trudności), zgłoszony przed lekcją;

* brak zeszytu przedmiotowego lub środków dydaktycznych potrzebnych do lekcji, a wskazanych przez nauczyciela, zgłoszony przed lekcją;

* brak zaangażowania w zajęcia edukacyjne.

Plusy, i minusy są przekładane na ocenę wyrażoną stopniem. Za 3 plusy uczeń uzyskuje ocenę bardzo dobrą (5), 3 „-” to ocena niedostateczna(1), za 4 i kolejne minusy uczeń otrzymuje oceny niedostateczne. Rozliczanie plusów i minusów odbywa się na bieżąco, podsumowanie efektów oceniania wspierającego odbywa się w danej klasie pod koniec każdego półrocza.

Warunki ustalania oceny półrocznej i końcoworocznej

Ocena półroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną uzyskanych przez ucznia ocen cząstkowych. Uwzględnia ona „wagę” otrzymanych przez uczniów wyników.

Wpływ na ocenę półroczną lub roczną	za:
Wysoki	praca klasowa, praca powtórzeniowa, sprawdzian, kartkówka, projekty
Średni	odpowiedź ustna, praca zespołowa, ocena za aktywność i systematyczność
Mniejszy	praca domowa, indywidualna pisemna praca tematyczna

- Przy ocenie rocznej uwzględnia się ocenę z pierwszego semestru.
- Ocena półroczna (kończoworoczna) wystawiona jest z uwzględnieniem możliwości, zaangażowania oraz postawy ucznia,
- Ocenę półroczną (kończoworoczna) wystawia nauczyciel najpóźniej na tydzień przed terminem klasyfikacji półrocznej (kończoworocznej),
- O zagrożeniu oceną niedostateczną informuje ucznia, jego rodziców oraz wychowawcę klasy na miesiąc przed klasyfikacją.

Zasady poprawiania oceny półrocznej i końcoworocznej:

- Uczeń ma prawo poprawić niedostateczną ocenę półroczną w ciągu jednego miesiąca od zakończenia I półrocza.
- Termin poprawy wyznacza nauczyciel w porozumieniu z uczniem.
- Poprawie podlegają jedynie niezaliczone partie materiału.
- Uczeń nieklasyfikowany w pierwszym półroczu ma prawo do zaliczenia I półrocza.
- Uczeń może zaliczyć całość materiału pierwszego półrocza w jednym terminie lub zaliczać poszczególne działy w kilku terminach.
- Zaliczenie pierwszego półrocza uczeń powinien uzyskać nie później niż na miesiąc przed zakończeniem

drugiego półrocza.

Sposoby przekazywania informacji zwrotnej stronom zainteresowanym wynikami uczenia.

- Nauczyciel – uczeń:
 - informuje uczniów o wymaganiach i kryteriach oceniania,
 - pomaga w samodzielnym planowaniu rozwoju,
 - motywuje do dalszej pracy.
- Nauczyciel – rodzice:
 - informuje o wymaganiach i kryteriach oceniania,
 - informuje o aktualnym stanie rozwoju i postępów w nauce,
 - dostarcza informacji o trudnościach ucznia w nauce,
 - dostarcza informacji o uzdolnieniach ucznia,
 - daje wskazówki do pracy z uczniem.
- Nauczyciel – wychowawca klasy – dyrektor:
 - nauczyciel informuje wychowawcę klasy o aktualnych osiągnięciach ucznia,
 - nauczyciel lub wychowawca informuje dyrekcję o sytuacjach wymagających jego zdaniem interwencji.

Ewaluacja zasad oceniania.

PZO podlegają ewaluacji na koniec roku szkolnego oraz na zakończenie każdego cyklu edukacyjnego.

**Przedmiotowe Zasady Oceniania z geografii w okresie nauki zdolnej wynikającej
z czasowego ograniczenia funkcjonowania szkoły w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem
i zwalczaniem COVID-19**

Na zajęciach prowadzonych zdalnie obowiązują dotychczasowe PZO z uwzględnieniem poniższych punktów:

1. Uczniów zobowiązani są do zachowania zgodnie z zasadami etykiety internetowej (netetykiety).
2. Każdy uczeń zobowiązany jest do realizacji zajęć geografii w systemie zdalnym zgodnie z planem lekcji umieszczonym w e-dzienniku oraz udział, w miarę możliwości, w zajęciach online.
3. Zajęcia online odbywają się na Microsoft Teams.
4. Każdego ucznia obowiązuje systematyczna praca.
5. Ocenianiu podlegają osiągnięcia edukacyjne ucznia, tj. stan wiedzy i umiejętności oraz zaangażowanie i systematyczność ucznia.
6. Sprawdzanie stopnia opanowania umiejętności umożliwiają:
 - praca domowa,
 - przekrojowa praca domowa,
 - praca na lekcji online,
 - kartkówka, sprawdzian, praca klasowa online w określonym czasie,
 - inne formy wskazane przez nauczyciela – prezentacja, projekt, portfolio.
7. Kartkówki, sprawdziany, prace klasowe będą zapowiedziane, a termin i zakres materiału podane będą w dzienniku elektronicznym w zakładce „sprawdziany”.
8. Uczeń, który nie weźmie udziału w teście sprawdzającym wiedzę zobowiązany jest do napisania testu w dodatkowym terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
9. Uczeń może poprawić ocenę z pracy klasowej w terminie dodatkowym, który ustalany jest wspólnie z uczniem.
10. W przypadku choroby lub szczególnych trudności w zakresie opanowania bieżącego materiału uczeń ma możliwość uzupełnienia braków w następujący sposób:
 - przedstawienie przez nauczyciela braków, wskazanie treści, które są niezbędne do opanowania przez ucznia;
 - propozycja dodatkowych kart pracy, zadań i ćwiczeń pozwalających na przezwycięzenie trudności;
 - konsultacje on-line z nauczycielem.
11. Uczniowie, którzy nie mają możliwości uczestnictwa w zajęciach online otrzymają opracowany materiał z poszczególnych tematów oraz karty pracy. Materiały będą umieszczone w dzienniku elektronicznym w zakładce „prace domowe” lub dostarczone będą do szkoły raz w tygodniu w ustalonym terminie.
12. Uczniowie i rodzice będą informowani o ocenach i postępach w nauce poprzez dziennik elektroniczny.
13. Nauczyciel jest do dyspozycji ucznia w godzinach przewidzianych tygodniowym planem nauczania.

